

Kerncijfers gezondheidsmonitor Jeugd 2019 Alphen aan den Rijn

versie 24-8-2020

Er hebben 1.622 leerlingen die in gemeente Alphen aan den Rijn wonen, deelgenomen. De waarden die in de tabellen worden weergegeven, zijn percentages.

Indicator	(n=1.622)	Totaal			Geslacht		Klas		Totaal HM	Totaal NL
		gemeente	jongen	meisje	2	4	2	4		
<i>Achtergrond</i>										
Vorm onderwijs	Vmbo	46	48	44	46	46	44	49		
	Havo	27	27	28	26	28	30	30		
	Vwo	27	25	28	28	26	26	21		
Bevolkingsgroep	Voelt zich alleen NL	79	80	79	76	82	81			
	Voelt zich NL en Westers	6	7	6	7	5	4,9			
	Voelt zich NL en Niet-Westers	9	7	10	10	7	8			
	Voelt zich niet NL	6	7	5	7	5	6			
Gezinssamenstelling	Bij beide ouders	77	78	77	78	77	78	75		
	Co-ouders	8	8	7	9	7	8	8		
	Vader of moeder en partner	6	5	7	6	6	4,8	6		
	Eenoudergezin	8	7	8	7	8	8	10		
	Bij anderen of op zichzelf	1,1	1,1	1,2	0,9	1,3	1,0	1,1		
Ervaart moeite met rondkomen		3,6	2,6	4,7	2,7	4,5	4,1	4,3		
Welvaartsscore	Laag	9	8	11	10	9	9			
	Gemiddeld	40	39	41	39	40	40			
	Hoog	51	53	48	50	51	52			
<i>Positieve gezondheid</i>										
Ervaart gezondheid als (zeer) goed		84	87	81	85	83	85	85		
Voelt zich meestal (zeer) gelukkig		83	87	80	84	83	85	84		
Is zeer tevreden met zijn/haar leven (≥7)		86	92	80	88	84	88			
Heeft veel vertrouwen in de toekomst (≥7)		85	90	80	87	83	86			
<i>Gezondheid</i>										
Risico op emotionele problemen		20	9	31	19	21	18	20		
Risico op gedragsproblemen		11	14	8	12	10	11	12		
Matig risico op psychosociale problemen		13	12	14	12	13	12	12		
Verhoogd risico op psychosociale problemen		13	10	16	13	13	11	12		
Onvoldoende weerbaar		11	8	14	11	11	10	10		
(Zeer) vaak gestrest door ≥1 factoren		46	34	58	42	50	43	44		
Scheiding ouders meegemaakt		22	22	23	22	23	21	24		
Jonge mantelzorger		3,3	2,8	3,9	2,5	4,0	3,9			
Ernstige lichamelijke/psychische ziekte, beperking		6	4,8	6	4,0	7	4,9	6		
Belemmerd door ziekte		4,0	2,9	5	2,9	5	3,4			
Vind zichzelf te zwaar		19	11	26	17	20	18			
Serius gelijnd		35	24	46	34	35	35			
Somberheid		25	17	33	22	27	21			
Last van gehoor na luisteren muziek		23	21	25	20	25	23			
Gebruikt oordoppen ter bescherming gehoor		23	21	24	25	21	24			
Slaapt niet goed		20	18	23	18	22	20			
Regelmatig moe overdag		55	46	64	50	60	54			
Regelmatig suicedegedachten		7	5	9	7	7	6			
Vaak suicedegedachten en/of een poging		3,4	2,6	4,2	3,2	3,6	3,1			
<i>Leefstijl; bewegen en voeding</i>										
Sport wekelijks bij club, vereniging, sportschool		77	76	77	78	75	76	75		
Beweegt ≥5 dagen minimaal 1 uur		47	50	45	47	48	48	47		
Ontbijt <5 dagen per week		19	15	22	16	21	19			
Drinkt dagelijks drankjes met suiker		32	34	31	30	34	32	33		
Drinkt ≥2 energiedrankjes per dag		4,3	4,9	3,6	3,2	5	5,0	6		
Drinkt (bijna) nooit water		5	4,9	5	5	4,9	5,0	5		

Trendcijfers gezondheidsmonitor Jeugd 2019 Alphen aan den Rijn

versie 24-8-2020

De gepresenteerde percentages uit de jaren 2013 en 2008 hebben alleen betrekking op leerlingen in klas 2 en klas 4, waardoor ze te vergelijken zijn met de percentages van 2019.

Indicator		2019	2013	2008	
<i>Achtergrond</i>		(n=1.622)	(n=1.960)	(n=981)	
Gezinssamenstelling	Bij beide ouders	77	77	79	
	Co-ouders	8	7	5	★
	Vader of moeder en partner	6	7	4,9	
	Eenoudergezin	8	8	10	★
	Bij anderen of op zichzelf	1,1	1,3	0,8	
<i>Positieve gezondheid</i>					
Ervaart gezondheid als (zeer) goed		84	83	77	★
<i>Gezondheid</i>					
Risico op emotionele problemen		20	21	18	
Risico op gedragsproblemen		11	14	13	
Matig risico op psychosociale problemen		13	12	12	
Verhoogd risico op psychosociale problemen		13	14	11	
Scheiding ouders meegemaakt		22	--	19	
Vind zichzelf te zwaar		19	24	24	★
Serieus gelijnd		35	35	34	
Regelmatig suidegedachten		7	9	7	
Vaak suidegedachten en/of een poging		3,4	6	4,1	
<i>Leefstijl; bewegen en voeding</i>					
Beweegt ≥5 dagen minimaal 1 uur		47	55	53	★
Ontbijt <5 dagen per week		19	14	14	★
<i>Leefstijl; alcohol, roken, drugs</i>					
Ooit alcohol gedronken		45	45	54	★
Recent alcohol gedronken		21	33	42	★
Recent binge drinken		12	23	27	★
Neutrale/positieve houding ouders alcoholgebruik*		47	53	61	★
Ooit sigaretten/shag gerookt		8	25	35	★
Rookt wekelijks		3,1	9	14	★
Ooit wiet of hasj gebruikt		6	--	15	★
Recent wiet of hasj gebruikt		3,1	--	7	★
Ooit harddrugs gebruikt**		0,9	2,5	--	
Recent harddrugs gebruikt**		0,5	0,9	--	
<i>School</i>					
Recent ziekteverzuim		41	30	40	
Recent ≥ 3 uur gespibeld		3,0	5	6	★
<i>Pesten</i>					
Regelmatig gepest op school		3,0	6	9	★
Pest regelmatig anderen op school		1,0	4,0	13	★
<i>Sociale contacten</i>					
Geen lid van vereniging of organisatie		20	--	18	
<i>Seksualiteit</i>					
Ooit seksuele gemeenschap gehad		9	14	17	★
Ongewenste seksuele ervaring gehad		3,7	7	--	
Uitkomen seksualiteit op school					
	tegen iedereen	19	12	--	
	alleen tegen vrienden	39	41	--	

* ten opzichte van de leerlingen die wel eens alcohol drinken

** zonder de drug ketamine

-- onderwerp niet nagevraagd of geen vergelijkbare vraagstelling gebruikt

rood percentage significant ongunstiger dan eerder onderzoeksjaar

groen percentage significant gunstiger dan eerder onderzoeksjaar

blauw percentage significant afwijkend van eerder onderzoeksjaar

★ ★ ★ percentage 2019 significant ongunstiger/gunstiger/afwijkend van 2008

Voor uitleg van de indicatoren wordt verwezen naar het definitieblad.

Definities

<i>Indicator</i>		Definitie
Vorm onderwijs	Vmbo Havo Vwo	Zit op het onderwijstype vmbo (basis, kader, gemengd, theoretisch of mavo) Zit op het onderwijstype havo Zit op het onderwijstype vwo (atheneum of gymnasium)
Bevolkingsgroep	Voelt zich alleen NL Voelt zich NL en Westers Voelt zich NL en Niet-Westers Voelt zich niet NL	Rekent zich alleen tot de Nederlandse bevolkingsgroep Rekent zich tot de Nederlandse en daarnaast tot een overige westerse bevolkingsgroep Rekent zich tot de Nederlandse en daarnaast tot een overige niet-westerse bevolkingsgroep Rekent zich niet tot de Nederlandse maar tot een overige westerse en/of niet-westerse bevolkingsgroep
Gezinssamenstelling	Bij beide ouders Co-ouders Vader of moeder en partner Eenoudergezin Bij anderen of op zichzelf	Woont bij de ouders samen Woont ongeveer de helft van de tijd bij de ene ouder en de helft van de tijd bij de andere ouder Woont bij één van beide ouders en de partner van vader of moeder Woont bij één van beide ouders Woont bij anderen (bijv. pleegouders, andere familieleden, internaat) of
Ervaart moeite met rondkomen		Ervaart thuis enige of grote moeite om rond te komen met geld
Welvaartsscore	Laag Gemiddeld Hoog	De Family Affluence Scale (FAS) bestaat uit 4 factoren die een indicatie geven van de welvaart in een gezin: autobezit, eigen kamer, aantal vakanties en aantal laptops/computers. Scoort 0 tot en met 4 punten op de FAS Scoort 5 of 6 punten op de FAS Scoort 7 of 8 punten op de FAS
Positieve gezondheid		
Ervaart gezondheid als (zeer) goed		Ervaart de eigen gezondheid over het algemeen als goed of zeer goed
Voelt zich meestal (zeer) gelukkig		Voelt zich meestal gelukkig of zeer gelukkig
Is zeer tevreden met zijn/haar leven (≥ 7)		Scoort 7 of hoger op een schaal van 1 (heel ontevreden) tot 10 (heel tevreden)
Heeft veel vertrouwen in de toekomst (≥ 7)		Scoort 7 of hoger op een schaal van 1 (geen vertrouwen) tot 10 (heel veel vertrouwen)
Gezondheid		
Risico op psychosociale problemen		De Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) is een indicator voor psychosociale problemen en problemen op het vlak van emotie of gedrag
Risico op emotionele problemen		Scoort 5 punten of meer op de emotioneel-gerelateerde vragen van de SDQ
Risico op gedragsproblemen		Scoort 4 punten of meer op de gedrags-gerelateerde vragen van de SDQ
Matig risico psychosociale problemen		Scoort 14 tot en met 16 punten op de SDQ
Verhoogd risico psychosociale problemen		Scoort 17 punten of meer op de SDQ
Onvoldoende weerbaar		Scoort een gemiddelde van 1-3 punten op de gestelde vragen over weerbaarheid. 3,1 of hoger betekent voldoende weerbaar.
(Zeer) vaak gestrest door ≥ 1 factoren		Is vaak of zeer vaak gestrest door tenminste één van de volgende factoren: school of huiswerk, situatie thuis, eigen problemen, wat anderen van hem/haar vinden, alles wat hij/zij moet doen.
Scheiding ouders meegemaakt		Heeft scheiding van de ouders meegemaakt of maakt dit nu mee.
Jonge mantelzorger		Heeft een gezinslid met een ernstige lichamelijke of psychische ziekte, beperking of verslaving, en heeft het gevoel hierdoor vaker thuis mee te moeten helpen dan anderen van dezelfde leeftijd.
Ernstige lichamelijke/psychische ziekte, beperking		Heeft zelf een ernstige lichamelijke of psychische ziekte of beperking
Belemmerd door ziekte		Heeft zelf een ernstige lichamelijke of psychische ziekte of beperking en doet hierdoor dingen niet, die hij/zij wel zou willen doen.

<i>vervolg Gezondheid</i>	
Vind zichzelf te zwaar Serieus gelijnd	Beoordeelt het eigen gewicht als te zwaar. Heeft in de afgelopen 4 weken serieus geprobeerd af te vallen door minder te snoepen, minder te eten, met een speciaal dieet, een kuur, laxeerpillen, vermageringspillen, afslankthee, door expres over te geven of door extra beweging of sporten.
Somberheid	Gemeten met de Mental Health Inventory (MHI5): deze vragenlijst meet psychische gezondheid in de afgelopen 4 weken. 0-60 punten betekent een (mogelijk) ongunstige score.
Last van gehoor na luisteren muziek Gebruikt oordoppen ter bescherming gehoor	Heeft soms, vaak of altijd last van zijn/haar gehoor na het luisteren van muziek Gebruikt soms of altijd oordoppen om zijn/haar gehoor te beschermen als hij/zij op een plek met harde muziek is.
Slaapt niet goed Regelmatig moe overdag	Slaapt over het algemeen niet zo goed of helemaal niet goed Voelt zich een paar keer per week of (bijna) elke dag overdag slaperig of moe
Regelmatig suicidegedachten Vaak suicidegedachten en/of een poging	Heeft in de afgelopen 12 maanden af en toe of (heel) vaak er serieus over gedacht een eind te maken aan het leven Heeft in de afgelopen 12 maanden vaak of heel vaak er serieus over gedacht een eind aan het leven te maken en/of heeft in de afgelopen 12 maanden een poging ondernomen om een eind aan het leven te maken.
<i>Leefstijl; bewegen en voeding</i>	
Sport wekelijks bij club, vereniging, sportschool Beweegt ≥ 5 dagen minimaal 1 uur	Doet minimaal 1 dag per week aan sport bij een club, vereniging of sportschool Sport of beweegt minimaal 5 dagen per week minstens 1 uur. Alle vormen van sporten of bewegen mochten worden opgeteld, ook reistijd naar en van school of stageplek.
Ontbijt <5 dagen per week Drinkt dagelijks drankjes met suiker Drinkt ≥ 2 energiedrankjes per dag Drinkt (bijna) nooit water	Ontbijt minder dan 5 dagen per week Drinkt elke dag drankjes met suiker. Hiermee worden bedoeld: frisdrank met suiker, energiedrankjes, sportdrankjes, aanmaaklimonade, vruchtensap, zoete melk- of yoghurt drankjes en koffie of thee met suiker of honing. Drinkt dagelijks 2 of meer blikjes energiedrank. Maximaal 1 blikje per dag is de richtlijn voor kinderen vanaf 13 jaar. Drinkt minder dan 1 dag per week een of meer glazen water
<i>Leefstijl; alcohol, roken, drugs</i>	
Ooit alcohol gedronken Recent alcohol gedronken Recent binge drinken Neutrale/positieve houding ouders alcoholgebruik Mag volgens afspraak ouders niet drinken	Heeft ooit een paar slokjes of meer alcohol gedronken Heeft in de laatste 4 weken 1 of meer dagen alcohol gedronken Heeft in de laatste 4 weken minimaal 1 keer vijf of meer drankjes met alcohol gedronken bij één gelegenheid De ouders/verzorgers vinden het goed of zeggen er niets van dat het kind alcohol drinkt (ten opzichte van de leerlingen die wel eens alcohol drinken) Heeft een afspraak met ouders/verzorgers over alcohol drinken en mag (nog) geen alcohol drinken
Ooit sigaretten/shag gerookt Rookt wekelijks	Heeft ooit een hele sigaret of shag gerookt Rookt minimaal 1 keer per week
Ooit e-sigaret gebruikt Gebruikt wekelijks e-sigaret	Heeft minimaal 1 keer een elektronische sigaret gebruikt (e-sigaret, shisha-pen, e-hookha, e-smoker, flavor vape) Gebruikt minimaal 1 keer per week een elektronische sigaret
Ooit wiet of hasj gebruikt Recent wiet/hasj gebruikt	Heeft ooit wiet of hasj gebruikt Heeft in de laatste 4 weken 1 of meer dagen wiet of hasj gebruikt
Ooit harddrugs gebruikt Recent harddrugs gebruikt	Heeft ooit XTC (ecstasy, MDMA, designerdrugs), cocaïne, pado's, amfetamine (uppers, pep of speed), LSD, GHB, heroïne en/of ketamine gebruikt Heeft in de laatste 4 weken XTC (ecstasy, MDMA, designerdrugs), cocaïne, pado's, amfetamine (uppers, pep of speed), LSD, GHB, heroïne en/of ketamine gebruikt
Ooit lachgas gebruikt Recent lachgas gebruikt	Heeft ooit lachgas gebruikt Heeft in de laatste 4 weken lachgas gebruikt

<i>School</i>	
Recent ziekteverzuim	Is in de laatste 4 weken dat er school was minimaal 1 dag thuis gebleven omdat hij/zij ziek was
Recent ≥ 3 uur gespijeld	Heeft in de laatste 4 weken dat er school was minimaal 3 uur gespijeld
Onterecht ziekgemeld (laatste 12 mnd)	Heeft zelf of is door ouders/verzorgers in de laatste 12 maanden minimaal één keer ziek gemeld op school, terwijl hij/zij niet écht ziek was
<i>Pesten</i>	
Regelmatig gepest op school	Is in de laatste 3 maanden twee of meer keer per maand gepest op school
Pest regelmatig anderen op school	Heeft in de laatste 3 maanden zelf twee of meer keer per maand een andere leerling op school gepest
Regelmatig gepest via internet	Is in de laatste 3 maanden twee of meer keer per maand gepest via internet, social media of mobiele telefoon
Pest regelmatig ander via internet	Heeft in de laatste 3 maanden zelf twee of meer keer per maand een ander gepest via internet, social media of mobiele telefoon
Naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf gestuurd (laatste 6 mndn)	Heeft in de laatste 6 maanden een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf aan iemand anders gestuurd
<i>Social media/gamen</i>	
Risico op problematisch gebruik social media	Scoort op een verkorte vragenlijst naar compulsief gebruik van sociale media (afkomstig van het IVO) minimaal 2 (van de 4) punten
Risico op problematisch gamen	Scoort op een verkorte vragenlijst naar compulsief gamegedrag (afkomstig van het IVO) minimaal 2 (van de 4) punten
<i>Sociale contacten</i>	
Risico ernstige eenzaamheid	Scoort tussen de 24 en 40 punten op een bewerkte versie van de RULS-8 eenzaamheidsschaal, valt in de risicogroep en voelt zich sterk eenzaam
Ontmoet vrienden op straat of in winkelcentra	Ziet of spreekt zijn/haar vrienden op straat (in eigen buurt of ergens anders) en/of in een winkelcentrum
Geen lid van vereniging of organisatie	Is geen lid van een vereniging of organisatie
<i>Seksualiteit</i>	
Ooit seksuele gemeenschap gehad	Is ooit met iemand naar bed geweest
Ongewenste seksuele ervaring gehad	Heeft wel eens een seksuele ervaring gehad met iemand zonder dat hij/zij dat wilde (zoenen, intiem betasten, naar bed gaan)
Uitkomen seksualiteit op school	Tegen iedereen Denkt dat een jongen of meisje die homo, lesbisch of biseksueel is dat tegen iedereen op school eerlijk zou kunnen vertellen
	Alleen tegen vrienden Denkt dat een jongen of meisje die homo, lesbisch of biseksueel is dat alleen tegen zijn of haar vrienden eerlijk zou kunnen vertellen